

ΕΝΑ ΓΡΑΜΜΑ ΤΗΣ ΜΟΝΗΣ ΤΟΥ ΑΓ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ
ΠΕΡΙΣΤΕΡΕΩΤΑ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗ
ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΟΣΛΑΒΙΑΣ, ΧΕΡΣΩΝΑΣ
ΚΑΙ ΤΑΥΡΕΙΑΣ ΙΩΒ ΤΟ 1819

“Όπως είναι γνωστό, μετά τη συνθήκη του Κιουτσούκ-Καϊναρτζή (1774) τὸ γόητρο τῆς Ὀθωμανικῆς Αὐτοκρατορίας ὑπέστη ἰσχυρὸ πλῆγμα ἐναντι τῆς Ρωσίας καὶ βελτιώθηκε ἡ θέση τῶν ὑποδούλων χριστιανικῶν πληθυσμῶν. Ἰδίως γιὰ τοὺς Ἕλληνες τῆς Κριμαίας ἡ συνθήκη ὑπῆρξε σταθμός¹. Ἡ ἐπικυριαρχία τῶν Ρώσων στὴν Ἀζοφικὴ ἔκανε ἀρκετοὺς Ἕλληνες νὰ ἐγκατασταθοῦν ἐκεῖ, ἀλλὰ εἶχε καὶ ὡς ἀποτέλεσμα νὰ μετοικήσουν πλῆθος Ἑλλήνων τῆς Κριμαίας στὴν Ἀζοφικὴ καὶ νὰ ἐγκατασταθοῦν στὴν περιοχὴ τῆς Μαριούπολης τὸ 1778-1779, ὅπου καὶ σήμερα ὑπάρχει συμπαγὴς ἐλληνικὸς πληθυσμός². Ἀσχέτως πρὸς τὸ ζήτημα πῶς ὑπεκινήθη αὐτὴ ἡ μετεγκατάσταση, ἀποδείχθηκε ἐσπευσμένη ἐκ τῶν ὑστέρων, ἀφοῦ τὸ 1783 ἡ Κριμαία ἀποδόθηκε στὴ Ρωσία, ὀριστικῶς πλέον. Τοῦτο πάλι ἐνεθάρρυνε ἀκόμα περισσότερους Ἕλληνες νὰ ἐγκατασταθοῦν στὴν Κριμαία, οἱ ὁποῖοι μὲ τὴν ὑποστήριξη τῶν Ρώσων ἄρχισαν νὰ ἀναπτύσσονται καὶ νὰ ἀνοικοδομοῦν καὶ τοὺς ναοὺς, ἐπισκευάζοντας ταυ-

* Ἀνακοίνωση ποὺ ἔγινε στὸ Συνέδριο γιὰ τὰ 2600 χρόνια τοῦ Κέρτες (ἀρχαῖο Παννικάπαιον) τῆς Κριμαίας ἀπὸ 16-20 Σεπτεμβρίου 2000, ὑπὸ τὴν προεδρεία τοῦ Καθηγητῆ τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Συμφερόπολης κ. V. P. Kazarin.

1. Βλ. Κώστα Φωτιάδης, *Ὁ Ἑλληνισμὸς τῆς Κριμαίας*, Ἡρόδοτος, [Ἀθήνα] ²1990, σσ. 34 κέξ.

2. Στὸ ἴδιο, σσ. 36 κέξ. Νεώτερη καὶ ἰδίως ρωσικὴ βιβλιογραφία βλ. στὸ βιβλίο τῆς Ναταλίας Τερέντιεβα, *Οἱ Ἕλληνες στὴν Οὐκρανία. Οἰκονομικὴ καὶ πολιτιστικὴ δραστηριότητα (17ος-20ὸς αἰ.)*, Κίεβο 1999, σσ. 132-139 καὶ 152-167, (στὴ ρωσικῇ). Κριτικὴ ἐπισκόπηση ὅλης τῆς σχετικῆς βιβλιογραφίας βλ. στὸ βιβλίο τῆς Μαργαρίτας Ἀρατζιόνι, *Οἱ Ἕλληνες τῆς Κριμαίας καὶ τῆς Προαζοφικῆς. Ἱστορία τῆς μελέτης καὶ τῆς ἱστοριογραφίας τῆς ἐθνολογικῆς ἱστορίας καὶ τοῦ πολιτισμοῦ (1780-1994)*, Συμφερόπολη 1999, (στὴ ρωσικῇ).

τόχρονα όσους είχαν περισωθεί³. Μάλιστα, ή 'Ιερά Σύνοδος τής Ρωσίας έδωσε τήν άδεια νά ιδρυθεί έλληνική επισκοπή Θεοδοσίας και Μαριουπόλεως τό 1787 πού καταργήθηκε τό 1799, και στα χρόνια αυτά χτίστηκαν καινούριες έλληνικές εκκλησίες⁴.

Ξέρουμε επίσης ότι οι "Έλληνες τού Πόντου είχαν πάντοτε έμπορικές και εκκλησιαστικές σχέσεις με τόν υπόλοιπο διάσπαρτο έλληνισμό τού Ευξείνου και όπωσδήποτε τής Κριμαίας, αναλόγως βεβαίως και τών ιστορικών συγκυριών. Μετά τήν προσάρτηση τής Κριμαίας στη Ρωσία τό 1783 οι "Έλληνες τού Πόντου αποβλέπουν στην Κριμαία, εγκαθίστανται και εμπορεύονται εκεί, και συνδέονται και εκκλησιαστικά. Όπως αναφέρει ό Φωτιάδης, στην ιστορία τής μονής Σουμελά βρίσκουμε πληροφορίες για τις στενές εκκλησιαστικές σχέσεις τής εκκλησίας τού Πόντου με τούς Χριστιανούς τής Κριμαίας, πολλοί μοναχοί τού Πόντου τήν επισκέπτονται για ζητείς, και έν γένει ζητείται ή ύποστήριξη τών χειμαζομένων Έλλήνων τού Πόντου⁵.

Στα πλαίσια αυτά πρέπει νά τοποθετηθεί και τό έγγραφο τής μονής τού 'Αγίου Γεωργίου Περιστερώτα, με τό όποιο ή μονή ζητεί οικονομική βοήθεια από τόν μητροπολίτη Αίκατερινοσλαβίας, Χερσώνας και Ταυρείας 'Ιώβ τό 1819.

Για τά χειρόγραφα τής μονής αύτής, τής έπαρχίας τής Τραπεζούντας, έχουμε σχετικώς πρόσφατο δημοσίευμα τής 'Ιωάννας Κόλια, όπου και ιστορικές πληροφορίες για τή μονή, με αναφορά στην προγενέστερη βιβλιογραφία⁶. Μετά τήν καταστροφή τού 1922 ή μονή έρημώθηκε και ή βιβλιοθήκη της διαλύθηκε. 'Η Κόλια καταγράφει τά δέκα μόνο χειρόγραφα και ένα έγγραφο πού έχουν περισωθεί. 'Υπ' αύτē τήν έννοια τό έγγραφο τής μονής τού 1819 έχει ιδιαίτερη σημασία, δοθέντος τού ότι ύσως είναι και τό μόνο έγγραφο τής μονής πού ξέρουμε νά έχει περισωθεί. Ένωώ έγγραφο πού γράφτηκε στη μονή και έστάλη από τή μονή, γιατί τό άλλο έγγραφο πού αναφέρει ή Κόλια είναι πατριαρχικό και έχει σταλεί πρὸς τή μονή.

3. Βλ. τήν άδημοσίευτη διδακτορική διατριβή τής Μάγιας Ταταρίνοβα, *Οι έλληνικές εκκλησίες στην Ουκρανία από τόν 16ο μέχρι τόν 20ό αιώνα*, 'Αθήνα 1999, σσ. 92 κέξ.

4. Στο ίδιο, σσ. 112-113. 'Επίσης Φωτιάδης, ό.π., σ. 31.

5. Βλ. Φωτιάδης, σσ. 31-32. 'Επίσης, Μαριάννα Κορομηλά, *Οι "Έλληνες στη Μαύρη Θάλασσα*, (Πανόραμα), 'Αθήνα 1991, σσ. 251-254.

6. 'Ιωάννας Κόλια, «Τά χειρόγραφα τής μονής 'Αγίου Γεωργίου τού Περιστερώτη (στην έπαρχία τής Τραπεζούντας)», *Αφιέρωμα στόν Καθηγητή Λίνο Πολίτη, Θεσσαλονίκη 1979*, σσ. 205-221. Βλ. επίσης Raymond Janin, *Les églises et les monastères des grands centres byzantins*, Paris 1975, σσ. 261-262. Για τή μονή βλ. και τό λήμμα τού Παναγιώτη Τανιμανίδη στην *Εγκυκλοπαίδεια τού Ποντιακού Έλληνισμού*, τόμ. Ε', β' έκδοση, έκδ. Μάλλιρης - Παιδεία, Θεσσαλονίκη 1992, σ. 220, όπου και βιβλιογραφία.

Τὸ ἔγγραφο σώζεται σήμερα στὴν Κεντρικὴ Βιβλιοθήκῃ τῆς 'Ακαδημίας 'Επιστημῶν τοῦ Κιέβου, ὑπ' ἀριθ. V 3639. Γιὰ πρώτη φορὰ ἔγινε γνωστὸ στὸ ἐπιστημονικὸ κοινὸν ὅταν ἐξετέθη τὸ φθινόπωρο τοῦ 1988 στὸ Βυζαντινὸ Μουσεῖο 'Αθηνῶν, στὴν ἔκθεσιν ποὺ ὁργανώθηκε ἀπὸ τοὺς δύο αὐτοὺς φορεῖς, μεταξὺ 49 συνολικῶς ἑλληνικῶν χειρογράφων καὶ ἐγγράφων. Τὰ χειρογράφα κατέγραψε συνοπτικῶς ὁ 'Αγαμέμνων Τσελίκας, καὶ τὰ φωτογράφησε σὲ μικροταινίες τὸ 'Ιστορικὸ καὶ Παλαιογραφικὸ 'Αρχεῖο τοῦ Μορφωτικοῦ 'Ιδρύματος τῆς 'Εθνικῆς Τραπέζης τῆς 'Ελλάδος⁷. Εἴκοσι περίπου χρόνια ἀργότερα, τῆς ἰδίας θεματικῆς εἶναι καὶ ἓνα ἄλλο ἔγγραφο τῆς ρωσικῆς μονῆς τοῦ 'Αγίου Παντελεήμονος 'Αθω πρὸς τὸν μητροπολίτη Χερσῶνας καὶ 'Οδησσοῦ Γαβριήλ⁸, γεγονός ποὺ συμμαρτυρεῖ ὅτι εὐρύτερα τὰ μοναστήρια τοῦ ὑπόδουλου 'Ελληνισμοῦ ἀπέβλεπαν στὸν χῶρο τοῦ Βορείου Εὐξείνου Πόντου. Καὶ φυσικὰ δὲν πρέπει νὰ ξεχνᾶμε ὅτι ἡ Φιλικὴ 'Εταιρεία ιδρύθηκε τὸ 1814 στὴν 'Οδησσὸ ὅπου οἱ 'Ελληνες ἔμποροι εἶχαν σημαντικὰς περιουσίαις.

'Εν τῷ μεταξὺ, ἐξεδόθη ἀπὸ τὸν Εὐγένιο Τσερνούχιν ὁ νέος κατάλογος τῶν ἑλληνικῶν χειρογράφων καὶ ἐγγράφων τῶν συλλογῶν τοῦ Κιέβου⁹, στὴ σ. 242 τοῦ ὁποίου καὶ ὑπὸ τὸν ἀριθ. 92 περιγράφεται τὸ ἔγγραφο μας, μὲ τὰ στοιχεῖα Φ. V (OTIC), 3639. Τὸ ἔγγραφο εἶναι δίφυλλο, σὲ χαρτὶ διαστάσεων 349×235. Καθὼς διπλώνει, στὴν ἐξωτερικὴ ὀψὲς ἔχει ἐπιγραφεῖ ἡ προσφώνηση τοῦ παραλήπτη, καὶ ἔχει τεθεῖ ἡ σφραγίδα τοῦ ἀρχείου τῆς 'Οδησσοῦ ὅπου φυλασσόταν.

7. Βλ. 'Αγαμέμνων Τσελίκας, «Δραστηριότητα τῶν ἐτῶν 1988-1992», *Δελτίο τοῦ 'Ιστορικοῦ καὶ Παλαιογραφικοῦ 'Αρχείου τοῦ MIET* 6 (1988-1992), 'Αθήνα 1994, σσ. 12 κέξ. καὶ τὴν ἀναγραφὴ τοῦ ἐγγράφου, ὑπ' ἀριθ. 135, στὴ σελ. 34.

8. Τὸ ἔγγραφο αὐτὸ ἦταν ἐπίσης στὴν ἔκθεσιν, εἶναι τὸ V 3640, καὶ τὸ καταγράφει ὁ Τσελίκας ὑπ' ἀριθ. 136, ὁ.π., σ. 34: «136 (V 3640. 'Εκθ. 7). 'Επιστολὴ τοῦ καθηγουμένου τοῦ ἱεροῦ Κοινοβίου τοῦ Ρωσικοῦ Γερασίμου ἱερομονάχου πρὸς τὸν μητροπολίτην Χερσῶνας καὶ 'Οδησσοῦ Γαβριήλ. χ. χρ. (ἀρχὲς τοῦ 19ου αἰ.). 'Η σφραγίδα φέρει χρονολογία 1805». Σύμφωνα ὅμως μὲ τὸν νέο κατάλογο τοῦ Τσερνούχιν (δὲς ἐπομένη σημείωση 9), ἀρ. 95, σ. 243, τὸ ἔγγραφο χρονολογεῖται μεταξὺ τῶν ἐτῶν 1837-1848. Φωτογραφίες τῆς ἀρχῆς τοῦ ἐγγράφου δημοσιεύει σ' αὐτὴν ἐδῶ τὴν ἔργασίαν ἀπὸ μικροταινία τοῦ MIET. 'Ενα ἀκόμη ἔγγραφο φωτογραφημένο σὲ μικροταινία τοῦ MIET, τὸ V 3625, σ. 227 τοῦ καταλόγου τοῦ Τσερνούχιν, ἦταν στὴν ἔκθεσιν τῶν 'Αθηνῶν, ἀλλὰ δὲν περιλαμβάνεται στὸν Κατάλογο τοῦ Τσελίκα. Πρόκειται γιὰ ἔγγραφο τοῦ Σεραφεῖμ Β' Πατριάρχου ΚΠόλεως, 15 'Απριλίου 1760, μὲ τὸ ὁποῖο μετατίθεται ὁ πρόωγν Θεσσαλονίκης Γαβριήλ στὴ μητρόπολιν Μολδοβλαχίας.

9. Ievhen Chernukhin, *Greek Manuscripts in the Collections of Kyiv, Catalogue*, Kyiv - Washington, 2000. Στὸν κατάλογο, ποὺ εἶναι γραμμένος στὴν οὐκρανικὴ, περιγράφονται «περισσότερα ἀπὸ 455 ἑλληνικὰ χειρογράφα [καὶ ἔγγραφα] ἀπὸ τὸν 4ο ἕως τὸν 20ο αἰῶνα, τῆς 'Εθνικῆς Βιβλιοθήκης τῆς Οὐκρανίας, τῆς Λαύρας τῶν Σπηλαίων, τῆς 'Εθνικῆς 'Ιστορικῆς καὶ Πολιτισμικῆς Κληρονομιάς καὶ τῶν Κεντρικῶν Κρατικῶν 'Ιστορικῶν 'Αρχείων τῆς Οὐκρανίας στὸ Κίεβο» (βλ. τὴν ἀγγλικὴν περίληψιν στὴ σ. 381 τοῦ Καταλόγου).

‘Ως τὸν Β’ Παγκόσμιον Πόλεμον τὸ ἔγγραφο φυλασσόταν στὴν ‘Ιστορικὴ καὶ Ἀρχαιολογικὴ Ἑταιρεία τῆς Ὁδησσοῦ, συλλογὴ πού μεταφέρθηκε τὸ 1944-1945 στὸ Κίεβο. Ὁ Τσερνούχιν παραπέμπει στὸ ἔργο τοῦ S. Serafimov, *Starinnye grecheskie akty, prinadlezashie Musejo Odesskago obshestva istorii i drevnostej*//*Zapiski OOID*.— Odessa 1875, T. 9, σσ. 388-389. Ἀπευθύνθηκα στὴν διευθύντρια τῶν Ἀρχείων τῆς Ὁδησσοῦ κυρία Lilia Belousova πού εἶχε τὴν καλοσύνη νὰ μοῦ στείλει μὲ τηλεμοιότυπο τὶς δύο αὐτὲς σελίδες, ὅπου διεπίστωσα ὅτι περιεῖχαν μόνο σύντομη περίληψη τοῦ ἐγγράφου, στὴ ρωσικὴ.

Τὸ ἔγγραφο τῆς μονῆς τοῦ Ἀγίου Γεωργίου Περιστερώτα τὸ ὑπογράφει ὁ ἡγούμενος Γρηγόριος τὸν Μάιο τοῦ 1819. Ὁ ἡγούμενος Γρηγόριος πληροφορεῖ τὸν μητροπολίτη Αἰκατερινοσλαβίας, Χερσώνας καὶ Ταυρείας Ἰῶβ ὅτι ἡ μονὴ βρίσκεται σὲ οἰκτρὴ οἰκονομικὴ κατάσταση καὶ λόγω τῆς τυραννίας τῶν Τούρκων, ἀλλὰ καὶ λόγω τῶν ἐξόδων γιὰ τὴν ἐκ θεμελίων ἀνοικοδόμηση τοῦ ναοῦ καὶ τὴν ἀνάγκη νὰ ἐπισκευαστεῖ τὸ μεγάλο τεῖχος πού περιβάλλει τὸ μοναστήρι. Γι’ αὐτὸ ἀποστέλλει πρὸς ζητείαν δύο ἀδελφούς τῆς μονῆς, τοὺς ὁποίους καὶ συνιστᾷ πρὸς τὸν μητροπολίτη Ἰῶβ.

Σύμφωνα μὲ τὸν κατάλογο τοῦ Τσερνούχιν, ὁ ἀρχιεπίσκοπος Αἰκατερινοσλαβίας, Χερσώνας καὶ Ταυρείας Ἰῶβ (Ἰακώβ Πέτροβιτς Ποτόμκιν, 22.7.1750-28.3.1823) ἀνῆλθε στὸν ἀρχιεπισκοπικὸ θρόνον στίς 7.2.1812¹⁰. Πρὸς αὐτὸν ἀπευθύνονται ἐπίσης πέντε ἔγγραφα τοῦ Πατριάρχῃ Ἱεροσολύμων Πολυκάριπου, τῶν ἐτῶν 1815-1821¹¹.

Πέρα ἀπὸ τὴν ὁποία ἱστορικὴ του σημασία, τὸ ἔγγραφο, ὡς τὸ μόνο γνωστὸ γράμμα τῆς μονῆς πού ξέρουμε ὅτι σώζεται σήμερα, εἶναι καὶ ἓνα συγκινητικὸ κειμήλιο γιὰ τὸν χαμένο ἐλληνισμὸ τοῦ Πόντου. Γι’ αὐτὸ κι ὅταν τὸν Φεβρουάριο τοῦ 1995 βρέθηκε σὲ συνέδριο στὸ Κίεβο, ζήτησα νὰ τὸ δῶ καὶ νὰ τὸ φωτογραφίσω, μὲ τὴ βοήθεια τῆς κυρίας Ναταλίας Κοσένκο, ἀντίγραφο δὲ τῆς φωτογραφίας του ἔστειλα καὶ στὸν φίλο συνάδελφο Καθηγητὴ Κώστα Φωτιάδη.

10. Chernukhin, ὁ.π., σ. 358.

11. Στὸ ἴδιο, σσ. 241-243.

[Στὴν πίσω ὅψη τοῦ ἐγγράφου, καθὼς διπλώνει, ἡ ἀναγραφή τοῦ παραλή-
πτη:] † »Τῷ πανυψηλοπανιερωτάτῳ, θειοτάτῳ, καὶ θεοπροβλήτῳ ἀγίῳ/
μητροπολίτῃ· αἰκατερινοσλαβίας, χερσῶνας καὶ ταυρίας· Κυρίῳ Κυρίῳ
ἰῶβ τῷ πανσεβάστῳ κατὰ πνεῦμα ἡμῶν/ πατρὶ καὶ εὐεργετικοτάτῳ δεσπότῃ
προσκυνητῷς

[Στὴν πρόσθια ὅψη, ἄνω ἀριστερά, οἱ ἀριθμοὶ καταχώρισης: V, 3639. 163.
Λίγο πὶδ κάτω καὶ δεξιὰ ἡ στρογγυλὴ σφραγίδα τῆς μονῆς, δεξιότερα ἡ
προσφωνήση, καὶ ἀκολουθεῖ τὸ κείμενο]

Τὴν ὑμετέραν θεοπρόβλητον καὶ προσκυνητὴν Πανιερώτητα, δουλικώ-
τατα προσκυνοῦντες/

† Εἰς μεγίστην ἀνάγκην εὐρισκομένη ἡ ἱερὰ ἡμῶν Βασιλική, καὶ Πατριαρ-
χικὴ Μονή, ὡς πληροφορηθήσεται καὶ/ εἰς ὑπερβάλλουσιν βίαν οὐ μόνον διὰ
τὰ ἄμετρα δεινά, καὶ τὰς πικρὰς τυραννίας, καὶ φορολογίας ἃς καθεκάστην/
δοκιμάζομεν, καὶ τὰ μεγάλα ἔξοδα τὰ ὅποια ἔτρεξαν εἰς τὴν ἐκ θεμελίων
οἰκοδομὴν τοῦ ἀναγκαιοτάτου αὐτῆς πάλαι/ ὑπὸ τῆς ἀρχαιότητος πεσόντος
θείου ναοῦ, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν ἤδη πτώσιν τοῦ περιέχοντος αὐτὴν μέγα τεί-
χους καὶ/ τὴν ἄφευκτον ἀνέγερσιν αὐτοῦ, καὶ μέλλουσα προστρέξει εἰς τὴν
δυνατὴν ἄρρωγὴν τῶν ὁμοπίστων ἡμῶν φιλελεῖ/μων χριστιανῶν ἐδεῖτο προ-
στασίαν τινὸς δυνατοῦ καὶ ὑπεράσπισιν, καὶ δι' αὐτοῦ παράστασιν καὶ σύ-
στασιν πρὸς οὓς/ προστρέξει μέλλει, καὶ δόξαν ἃς ἔχῃ Κύριος ὁποῦ εὐρίσκει
ἐκεῖνον τὸν ὅποιον μετ' ἐπιθυμίας ἄκρας καὶ πόθου ἐζητοῦσε/ εἰς τὴν ὑμε-
τέραν σεβάσμιον προσκυνητὴν πανιερώτητα, αὕτη θέλει εἶναι τὰ πρὸς ἡμῶν
εἰς πάντα τὰ κατ' αὐτῆς διὰ τοῦτο στέλνει πρὸς τὴν αὐτῆς ἐπίσκεψιν καὶ
σύστασιν τοὺς ἐκ μέρους αὐτῆς σταλθέντας ἀδελφοὺς τόν τε ἄγιον/ Ἀρχι-
μανδρήτην ἡμῶν Κύριον Ἰωαννίκιον καὶ τὸν σὺν αὐτῷ πανοσιώτατον Κυρ
'Αντώνιον τὰ κατ' αὐτῆς δι' ὧν/ ἐπιφέρουσι Πατριαρχικῶν μοναστηριακῶν
καὶ Ἀρχιερατικῶν κοινοευσφραγίστων γραμμάτων δηλοποιοῦσαν/ ἡ ἀρετὴ
Σεβασμιώτατε ἡμῶν δέσποτα ὡς ἀρετὴ εἶναι ἐρατὴ καὶ ὡς τοιαύτη πάντας
ἔλκει πρὸς τὸν ἔρωτα αὐτῆς/ διὸ ἃς μὴ θαυμάζῃ πόθεν ἐπαραινῆσθαι εἰς τὸ
νὰ γράψωμεν μὲ ἓνα τοιοῦτον θάρρος πρὸς τὴν σεβασμιότητα/ ἐκ πρώτης
ἀρχῆς καὶ γνωριμίας, ἀλλὰ καταπειθομένη ὅτι πρὸ χρόνων ἤδη εἶναι γνώρι-
μη καὶ εἰς αὐτὰ/ τὰ πόρρω μέρη διὰ τὴν χριστομίμητον φιλεύσπλαγχνόν της
διάθεσιν, ἃς ἐπιβλέψῃ (παρκαλοῦμεν/ τῶν ἱερῶν αὐτῆς ποδῶν ἐφαπτόμενοι)
ἐπαυτοῦ ἰλέψῃ τῷ ὅμματι χεῖρα ἡμῶν ἐν δέοντι, βοηθείας ὀρέγουσαν/ ἐπι-
στατοῦ καὶ συνεργοῦσα αὐτοῖς εἰς πάντα τὰ ἐφ' ᾧ παρεγένοντο ἄδειαν τε

παρέχουσα, και πρὸς τὴν ἁγίαν/ διηκοῦσαν σύνοδον συστένουσα οὐ μὴν ἀλλὰ
 και τοῖς ἐν τέλει και οἷς αὐτὴ οἶδε διὰ προσκυνητῶν αὐτῆς/ γραμμάτων και
 ἀπλῶς πάντα τὰ κατ' αὐτῶν χριστομιμήτως οἰκονομοῦσα ὡς ἄλλοδαπῶν και
 ἀφροσίων/ ναί πρὸς τῆς θεοσεβείας αὐτῆς, και τῆς εἰς θεὸν και τὸν πλησίον
 ἀγάπης ἐν ἣ τὰς ἐλπίδας σαλεύοντες,/ ἐκ θεοῦ εἰ και ἀνάξιοι ἐξαιθέμενοι
 αὐτῇ πάντα τὰ πρὸς σωτηρίαν τοῦ ἀμφοτέρου ἀνθρώπου πρὸς καταφυγὴν/
 και ὑπεράσπισιν πάντων τῶν καθ' ἡμᾶς ἥς οἱ πανίεροι, και θεοπειθεῖς εὐχαι
 και εὐλογίαί εἴησαν μεθ' ἡμῶν / ,αωιθ' Μαῖω/

Τῆς ὑμετέρας θεοπροβλήτου Πανιερώτητος/ δοῦλοι ταπεινοὶ και ὑπο-
 κλινέστατοι/ Ὁ ἡγούμενος τῆς Βασιλικῆς και Πατριαρχικῆς μονῆς τοῦ
 ἁγίου μεγαλομάρτυρος Γεωργίου γρηγόριος ἱερομόναχος/ και οἱ σὺν ἐμοὶ
 ἐν χῶ ἀδελφοί.

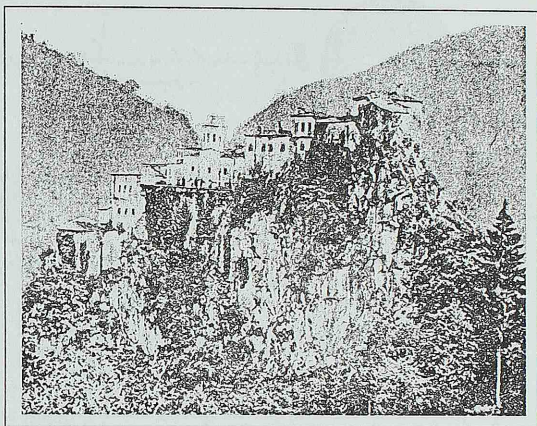

τὴν βασιμίαν ἡμῶν δι' ἐν-
 γουανκρόν τε λαογνώστου σο-
 σουντικῆς, ἐν ὁρίων αὐτῆς
 σαρκατικῶς καὶ αὐτοβίοντα.

καὶ τ' ἐνδεοὶ δοδοί, τοὶ ὁσίοι ἐχέει ἡ ἐκ τῶν ἐνδε-
 ἀκ' καὶ τ' ἀπορρέοντες βίαι, τοὶ ὁσίοι ἐχέει ἡ ἐκ τῶν
 ἐνδεῶν, καὶ ἡ ἐκ τῶν ἐνδεῶν καὶ τῶν ἐνδεῶν. Παντοῦ
 ἐκ τῶν ἐνδεῶν, καὶ ἐκ τῶν ἐνδεῶν καὶ τῶν ἐνδεῶν.
 ραγιαγίσωνται δεσμῶν. ἐκ τῶν ἐνδεῶν καὶ τῶν ἐνδεῶν.
 καὶ τῶν ἐνδεῶν καὶ τῶν ἐνδεῶν. —

ἡ καὶ τοὶ ἐκ τῶν ἐνδεῶν καὶ τῶν ἐνδεῶν καὶ τῶν ἐνδεῶν.
 καὶ τῶν ἐνδεῶν καὶ τῶν ἐνδεῶν καὶ τῶν ἐνδεῶν.
 καὶ τῶν ἐνδεῶν καὶ τῶν ἐνδεῶν καὶ τῶν ἐνδεῶν.
 καὶ τῶν ἐνδεῶν καὶ τῶν ἐνδεῶν καὶ τῶν ἐνδεῶν.

Μονή Αγίου
Γεωργίου του
Περιστερεώτα,
περιοχή
Μάτσικας
Πόντου, στις
αρχές του αιώνα
Η Μονή κτισμένη
σε τεράστιο βράχο,
σε ύψος 1210 μ.
ιδρύθηκε στα 752
μ.Χ.. Ηκμασε στα
χρόνια της
αυτοκρατορίας των
Κομνηνών και
συνέχισε την
ύπαρξή της μέχρι
την Νικρασιατική

καταστροφή. Η Μονή με τα γύρω χωριά είχαν καθιερώσει ένα τρόπο συνεργασίας και αλληλοβοήθειας. Οι 950 περίπου οικογένειες «στέφανα» που κατοικούσαν στα γύρω χωριά προσέφεραν περί τις πέντε οκάδες αραβσίτου τον χρόνο, και σε αντιστάθμισμα η Μονή συντηρούσε δάσκαλο σε κάθε χωριό.

ABSTRACT

A letter of the monastery of St. George Peristereota (Trebizond, Pontos) sent to the bishop Job of Aekaterinoslav, Cherson and Taureia in 1819.

Paper read in the Conference for the 2600 years of ancient Panticapaeon (Kertch) in Crimea, September 2000.

This is a letter sent from the abbot Gregory of the monastery of St. George Peristereota to the bishop Job, asking for money (ζητεία). The author of this paper gives a brief account and commentary of the historical context, emphasizing that the letter is the only existant document from the monastery after the disaster of 1922.